

رمزانی ئەم فېرى ج كرينا

نېيىسىن
يەن عبد الرزاق رزيق الغانم

وھرگۈران
ئەقىن علی حسین

پىداچوون
پىكىس إسماعىل عصر

بناقى خودى و سوپاسى ھەر بۇ خودى بن، و دىقىدە

ھەدىكە روزىگەرتىن ئەمۇز مەزنتىرىن قوتا باخانىت ئىسلامى يە؛ كە خەلکى وى تىدا دەيىنە پەروەردەكىرن، و ئەمۇستۇينەكە ژ سەتىنەت ئايىنى ئىسلامى ئاقاھى وى يىتى ھەرە مەزىنە، و ئەقە ھەندەك وانە و تۈرە سەربرۇن ئەۋىن بەنلىقى فېرى دېيت، و وردىگەريت ژ قوتا باخانا روزىگەرتىن دەھىقە رەمەزانى دا، بۇ ھەندى دا كە لىسەر يىتى بەردىمۇام و راڭىر بىت، هەتا پشتى ھەيقا رەمەزانى ژى.

وانەيا ئىكىن

ھەيقا رەمەزانى ئەم فېرى بەئىن فەھىيە خوراڭىرى و پەرسەتنى كرین، بەئىن فەھىيَا بەنیان لىسەر نەخوارن و نەقەخوارنى، ئەقە دېيتە ئەڭمەرى دروست بونا بەئىن فەھىيە دەمەكى دا، ھەر دەمەكى دا، ھەر دەمەكى بەئىن فەھى لىسەر پەرسەتى، خوراڭىرى و بەئىن فەھى لىسەر گۈنەھى، و بەئىن فەھى لىسەر قەدەرە و نەخوشىي خودايى مەزن بەحسىي پاداش و ئەجري بەئىن فەھىي دەكت و دېيزىت: {إِنَّمَا أُرْقَى الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ} [سۇرەت الرُّمَر: ۱۰] ئانکو: ل ئاخىرەتى خىرەكابى حسېب بۇ وان يىن ھەدارى دىكىش دى ئىتە دان.

وانەيا دووپى

ھەيقا رەمەزانى ئەم فېركىرىن خۇرادەستى خودى و پېغەمبەرى وى بکەن خودايى مەزن دېيزىت: {وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمَنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَن يَكُونَ لَهُمُ الْخَيْرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَن يَعْصِنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا مُّبِينًا} [سۇرەت الأَحْزَاب: ۳۶]

ئانکو: و ئەڭمەر خودى و پېغەمبەرى وى فەرمانەك دا، چى نايىت بۇ مېرەكى خودان باوەر يان ژنەكا خودان باوەر؛ كوب وى حۆكمى نەكەت، و حۆكمەكى دى بۇ خۇرە ھەلبىزىرىت. و ھەچىيى گۆھدارىيَا خودى و پېغەمبەرى وى نەكەت، بىراستى ئەمۇز ڑىكىدا دورست دويير كەفتەكاكا ھەرە دىيار.

وانەيا سىيى

ھەيفا رەمەزانى ئەم فېرى و تەقوايى، خۇ پاراستاڭ گونەھى كرین،
و دەست بەردان خودى دىرىكىن ژ خەلەتى، و دل چەپىن نەفسى،
و شەھەتى زېھر خودى، خودايى مەزن دېئىت: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءامَّلُوا
كُتُبَ عَلَيْكُمُ الصَّيَامُ كَمَا كُتُبَ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقَوْنَ} [سۇرە:
البقرة: ١٨٣]

ئانکو: گەلى ئەھوين باوھرى ب خودى پىيغەمبەرى وى ئىنایىن، و كار
ب شريعتى وى كرى، خودى رۆزى ل سەر ھەوه فەركىيە كانى
چاوال سەر مللەتىن بەرى ھەوه فەرز كربلۇ؛ دا بەلكى ھوين تەقوايا
خودايى خۇ بىكەن.

ھەروھسا أبۇ ھەریرە خودى ژى رازى بىت قى فەرمودەيا خودايى
قەدگوھىزىت: "قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: الصَّوْمُ لِي وَأَنَا أَجْزِي بِهِ، يَدْعُ
شَهْوَتَهُ وَأَكْلَهُ وَشُرْبَهُ مِنْ أَجْلِي، وَالصَّوْمُ جُنَاحٌ، وَالصَّائِمُ فَرَحَّانٌ: فَرَحَّةٌ
جِنَّ يُفْطِرُ، وَفَرَحَةٌ جِنَّ يَأْقَى اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ، وَلَخَلُوفٌ فَمِنَ الصَّائِمِ أَطْيَبُ
عِنْدَ اللَّهِ مِنْ رِيحِ الْمِسَكِ"

ئانکو: خودى تعالى دېئىت: ھەدىكە روزىگەرتە ئەبو بۇ منه، وئەز دى
خەلاتى وى دەم. ئانکو ژېھر مەزنييَا قەدرى روزىگەرتى لىدەف
خودى، كەس نەشتىت ژ وى خىرى ل ئاخىرتى بېمەت، چۈنكى ئەو
دلىچىن نەفسى (شەھەوتا خۇ) خوارن و قەخوارندا خۇ ژېھر من
دەھىلىت، روزى پاوانە، و بۇ روزىگەرى دوو كەيىف خوشى يىن هەين:
كەيىف خوشىيەك دەمىيەتارا خۇ دىكەت، و كەيىف خوشىيادى دەمىيەت
خودايى خۇ دېئىت، ھەروھسا بىيەنا دەقى روزىگەرى ل دەف خودى
خوشترە ژېيەنا مىسى) پىشەموايى بۇخارى قەدگوھىزىت.

ھەروھسا پىيغەمبەرى خودى دېئىت: "مَنْ لَمْ يَدْعُ قَوْلَ الرُّورِ
وَالْعَمَلَ بِهِ وَالْجَهَلُ، فَلِيْسَ اللَّهُ حاجَةً أَنْ يَدْعُ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ"

ئانکو: ھەچىي گۇتا درەۋى يان ئەو شەھەدە زورىيە نەھىلىت، و كاركىن
بگۈنەھى [ھەر گۈنەھەكە ھېبىت وەكى غىيەتى] ئىدى خودى چ ژ روزىيَا
وى نەقىت ئەو خوارن و قەخوارنى بەھىلىت. وئەقە مەبەست پى ئەمەن چ
ئەجرى روزىيى بۇ نامىنىت وبەلكى خودى ژى قەبىل ناكەت، بەلنى ناكەقىت
و خودى چىتىز دزانىت.

وانەيا چارى

ھەيقا رەممەزانى ئەم فىرى پەرسەتنى و شەرينەھيا وى كەرين؛ كەو
ھەروھسا پېشىتى رەممەزانى ژى بەردهوام بىن ل سەر كرنا شەف نفيزىيا،
وگرتنا روژيان، و خاندنا قورئانى،

پىغەمبەر ﷺ دېيىيت: "مَنْ صَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفرَلَةً مَا
تَقَدَّمَ مِنْ ذَلِيلٍ" ئانکو: ھەركەسى رەممەزانى ب روژى بىت ب
باوهرىي و چاۋھرىي خىرى بىت ب ۋى كارى ژ خودى بتتى ئانکو
دلسوزانە بو خودى بىت، دى خودى ل گونەھىن وى يىن بورى خوش
بىت.

ھەروھسا پىغەمبەر ﷺ بەحسى خىر وئەجري شەف نفيزىيا دكەت (قىام
اللایل) دەمى دېيىيت: "مَنْ قَامَ رَمَضَانَ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا، غُفرَلَةً مَا
تَقَدَّمَ مِنْ ذَلِيلٍ"

ئانکو: ھەركەسى شەف نفيزىيا بىكەت ل رەممەزانى ب باوهرى
و چاۋھرىي خىرى بىت ب ۋى كارى ژ خودى بتتى، ئانکو دلسوزانە بو
خودى بىت، دى خودى ل گونەھىن وى يىن بورى خوش بىت.

ئانکو: پىغەمبەر سلافلى بىن مەردىرىن مروف بو، وئەو باشتىر
وزىدەتەر مەرد بىو؛ بتابىيەتى د ھەيقا رەممەزانى دا، دەمى جبرىل د
ھاتە ھەق دىتنا پىغەمبەرى، وئەو دھاتە ھەق دىتنا پىغەمبەرى ﷺ ھەمى
شەقان ژ شەقىن رەممەزانى، قىچا وى قورئان نىشا ددا.

كەواتە ئەقى ھەيقى تايىەتمەندىيەكا ھەى ئەم زىدە بخويىن. و ھەر بەندە
يى بەردهوام بىت ل سەر ۋى پەرسەتنى، روژى گرتتى، خاندنا
قورئانى، و كرنا شەف نفيزىيا، هەتا پېشىتى رەممەزانى ھەر وەكى كا
چەوا درەممەزانى دا پەرسەن دكىر.

وانەيا پىنجى

ھەيقا رەمەزانى ئەم فىرى كرين كو خودايى مەزن مە دېيىت، و چاۋدىرىيا مەدكەت، چونكى روزىگەر نەفسا خۇ فىر دكەت، و پەروەردە دكەت، ل بىن چاۋدىرىيا خودى، ژېھر ۋى چەندى خۇ دىر دكەت، ژۇيى تىشتى نەفسا وى داخواز دكەت.

خودايى مەزن دېيىت: {وَهُوَ مَعْلُومٌ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ} [سُورَةُ الْحَدِيدَ: ٤] ئانکو: وئەوب زانىنىدا خۇ يى دەگەل ھەوەل ھەر جەمكى ھوينلىقى بىن، خودى وان كرياران دېيىت يىين ھوين دكەن.

وانەيا شەشى

ھەيقا رەمەزانى بومە ديار كر كو دىنى مە يى ب ساناهى، خودايى مەزن تىشكى نادەتە بەندىھى خۇ كو ئەمو تىشت دشىانا وى دا نەبىت، ھەر كەمسەكى بشىت ب روژى بىت دى ب روژى بىت، و ھەر كەسى روژىدا خۇ خوار يان نە گەرت دى قەزا كەت، يان دى كەفارەتى دەت، ئەقە ژى ل ديف روشا وى دەيىت.

خودايى مەزن دېيىت: {فَمَنْ شَهَدَ مِنْكُمُ الشَّهَرَ فَلِيَصُمِّمْ مُّ وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعَدَّهُ مِنْ أَيَامِ أَخَرٍ يُرِيدُ اللَّهُ بِكُمُ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلَتُكَمِّلُوا الْعِدَّةَ وَلَتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَذِكُمْ وَلَعَلَّكُمْ شَكُورُونَ} [سُورَةُ الْبَقَرَةَ: ١٨٥]

ئانکو: قىجا ھەچىي ژ ھەوە گەھشەتە ۋى ھەيقى وئەمو يى ساخلمۇن ئاكىنجى بىت بلا وان روزىيان بىرىت، بۇ نەخۆشى ورىيەنگى ھەيمە ئەمە رۆزىيى نەمگەن، وەندەك رۆزىيىن دى ھندى وان رۆزىيىن وان خوارىن ئەم بىرىت، و دى شەرىعەتى خۇ داشتى ب ساناهى و خۆش بۇ ھەمو دەقىيت، و دى زەممەت و نەخۆشى بۇ ھەمو نەقىيت، و دا ھوين ھەزمارا رۆزىيىان بىكەنە ھەيقەتكەك، و دا ھوين ل رۆزرا جەڭنى بىن مەزنكرنا خودى، رۆزىيى ب دويماھى بىىن، و دا ھوين وى مەزن بىكەن كو وى بەرى ھەمو دايىھە ھەيدايمەتى، و دا ھوين سوباسىيىا وى بىكەن كو وى قەنچىيىا ھەيدايمەتى ورى خۆشكىنى دەگەل ھەمو كەرى.

وانەيا حەفتى

ھەيقا رەمەزانى ئەم فىرى سەدقى و باشى و ھارىكارىيىتا ئىتىيم و ھەزاران كرين، كو ئەم قەنجىنى و باشىيى دىگەل وان بكمىن، چونكى پىغمەبىر ﷺ مەرتىرين كەس بىو دەھىقە رەمەزانى دا. پىشىموايى بوخارى ۋەدگۇھىزىت.

ھەرسا ئەگەر بەندىمى ئازار و نەخوشىا بىرساتىنى دىت، ئەو ژېبىر ۋى ئازارى دى ھەستىت ب ھەزاران كەت، ودى ھارىكارىيىتا وان كەت، وئەقە ئىكە ژ سالۇخەتىن خودى نىاسا، وئىكە ژ تايىەتمەندىيەن تەقوايى.

وانەيا ھەشتى

ھەيقا رەمەزانى ئەم فىرى فەھىيالىيورىن و دلوڤانىا خودى كرين، و ھەيقا رەمەزانى ھەيە ۋەمكە ھەممى دلوڤانى ولېبورىنىاز گۈنەھايدى، و پاراستنا ئاكىرىيە، و شەققا "لیلە القدىر" ياتىدا كو ئەوب خېرتەرە ژ ھزار شەقان، كو پىترە ژ ھەشتى سالا خودايى مەزن دېيىزىت: {وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ} (٢) *لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ* (٣) *تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْ مِّنْ كُلِّ أَمْرٍ* (٤) *سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ* (٥) [سُورَةُ الْقَدْرِ: ٥-٢]

ئانکو: و تو چ دزانى ئەم پىغمەبىر - كانى شەقا قەنەج و ب بەها چىھ؟ شەقا قەدرى شەقەكا پىرۆزە، وئەو خېرتەرە ژ ھزار ھەيقىن ئەف شەقە تىدا نەبىت،

ملائىكەت زىدە مشە دەھىنە خوار، وجبرىيل سەرورى مەلاقىكەتان دەھىتە خوار، ب دەستىريا خودايى خۆ، ئەم وان فەرمانان دەئىنە خوارى يىن وى بۇ وى سالى تەقدىر كرين و دانايىن. ئەو شەقە ھەممى تەناھىيى، حەنا دەركەفتىن ئەلندى ئانکو روز ھەلاتنى.

دوماهىك

چ تشت پشتى ھېقا رەمەزانى؟

خودى خودايى رەمەزانى و ھەممى روز ھېقا يە، پىدىقىه بەندە يى پىڭر بىت و بەردهوام بىت ل سەر پەرسىنى و كرنا نېڭىز، و تەقەوايا ز خودى. و ل دوماهىيى دېئىزم: خودايى من [يَا اللَّهُ] تو خودانى لېبورىنىا مشەيى، و تو حەش دياركىرنا ئەقى سالوخەتى خو يى پاقۇر و تمام دكەي، قىچاتو لمن خوش بىبە و ببورە.

و سلاف ل سەر پىغەمبەرى ﷺ و ھەقالىن وى بن.

